

SUOMEN TEOLLISUUSLIITTO

HELSINKI, ETEL. ESPLANAADIK. 18. SÄHKÖOSOITE: "SUOMITEOLLISUUS" PUHEL. 208 08

Helsingissä helmikuun 17 p:nä 1939.

N:o 253.

HALLITUS:

Vuorineuv. J. GRUNDSTRÖM, puheenjoht.
Pääjohtaja W. WAHLFORSS, varap.
Vuorineuv. Hj. von WENDT, toinen varap.
Insinööri GUSTAF ARPPE
Johtaja G. BALTHASAR
Insinööri O. W. von BEHR
Johtaja J. H. EK
Insinööri RAGNAR ENBERG
Kauppaneuv. F. FEIRING
Vuorineuv. C.-G. HERLITZ
Johtaja HERMAN JANSSON
Insinööri HARALD JENSEN
Vuorineuv. ALB. LINDSAY v. JULIN
Konsuli ISAK KERTTULA
Vuorineuv. A. P. KOLEHMAINEN
Vuorineuv. MAGNUS LAVONIUS
Insinööri E. H. LILJEROOS
Konsuli A. T. NIKANDER
Johtaja VEIKKO PAJARI
Vuorineuv. EMIL SARLIN
Pääjohtaja ARNO SOLIN
Insinööri T. WESTERLUND
Eversti C. VOSS-SCHRADER
Vapaaherra G. W. WREDE

Suomen Teollisuusliiton toim. johtaja
Vuorineuv. ins. V. M. J. VILJANEN

Suomen Teollisuusliiton, jonka koti-
paikka on Helsingin kaupunki, tarkoi-
tuksena on yhdistää maan teollisuuden-
harjoittajat sekä eri teollisuudenhaaro-
jen yhtymät yhteiskunnalle hyödyllisen
tuotannon edistämistä ja teollisuuden
yhteisten etujen valvomista varten.

Herra Pääjohtaja Risto Ryti,

Helsinki.

Suomen Teollisuusliiton toimistossa on äskettäin valmistunut P.M., joka koskee ministeri Snow'n viime tammikuun 19 p:nä Suomen Ulkomi-
nisterille lähettämää noottia. Kun otaksomme että asia Teitä kiinnostaa, lähetämme Teille täten luottamuksellisesti kappaleen tätä promemoriaa. Haluamme alleviivata, että promemoriaa ei ole käsitelty missään Suomen Teollisuusliiton instanssis-
sa, joten sitä on pidettävä ainoastaan alustuk-
sena mahdollisia asiaa koskevia neuvotteluja sil-
mälläpitäen.

Kunnioittaen

SUOMEN TEOLLISUUSLIITTO

V. M. J. Viljanen

N:o 7.

Englannin noottia koskeva P.M.
=====

(10/2 -39)

I. Yleisiä talouspoliittisia ja kansantaloudellisia huomautuksia.

Viime aikoina Suomen kotimarkkinateollisuuden piirissä suoritetuista tutkimuksista tämän teollisuuden suhtautumisesta Englantiin on käynyt selville, että Englannin täällä nauttima good-will on edelleen varsin suuri. Kaikkialla valitsee vilpitiön halu käydä kauppaa Englannin kanssa. On kuitenkin ollut pakko suorittaa ostoja muissa maissa, koska 1) Englannin vientihinnat, varsinkin teollisuustuotteiden hinnat, ovat useimmiten korkeat, 2) toimitusajat ovat muiden maiden toimitusaikoja pidemmät, 3) koneiden ja niihin verrattavien tuotteiden mallit eivät aina vastaa tekniikan viimeistä sanaa, jotapaitsi englantilaiset myyjät ovat haluttomia tekemään tilattuihin koneisiin ostajan ehdottamia pienempiä muutoksia, 4) englantilaisten myyntitoiminta meidän markkinoillamme ei ole yhtä tehokasta kuin eräiden muiden maiden ja 5) kansainväliset kartellisopimukset estävät meitä ostamasta Englannista eräitä tuotteita, joihin nähden Suomi kuuluu Saksan tahi muiden maiden sovittuun asiakaspiiriin.

Tuontiamme Englannista olisi ennenkaikkea pyrittävä lisäämään vapaaehtoista tietä, siis ilman kiintiöjärjestelmiä ja maamme elinkeinoelämää vahingoittavia tullinalennuksia. Englannin vientipiirejä olisi jatkuvasti valistettava esittämällä niille tämän P.M:n ensimmäisessä kappaleessa mainitut sekä muut samankaltaiset näkökohdat. Suomessa olisi järjestettävä tehokas propagandatoiminta englantilaisen tavaran hyväksi, loukkaamatta kuitenkaan tämän kautta muiden maiden etuja. Valtion olisi itse pyrittävä järjestelmällisesti lisäämään omia ostojaan Englannista m.m. valtionrautateitä, puolustusministeriötä ja valtion teollisuuslaitoksia varten.

Sir Norman Vernon'in haastattelulausunto Helsingin aamulehdissä helmikuun 7 p:nä 1939 osoittaa, - mikäli se edustaa Englannin virallista kantaa - että Englanti muka ei ensi sijassa pyri sellaisiin pakkotoimenpiteisiin kuin esim. Suomen tekstiilituonnin kiintiöimiseen Englannin hyväksi, vaan odottaa että Suomi vapaaehtoisesti lisää ostojaan sieltä. Englannin nootissa lausutaan kuitenkin, että "reduced import duties will benefit U.K. trade to a comparatively small extent unless measures are simultaneously adopted to guarantee a reasonable share of the market for U.K. goods". Tämä viittaa siihen, että eräiden tavaroiden kiintiöimiskysymys voi kaikesta huolimatta tulla päiväjärjestykseen. Suomen pitäisi viimeiseen asti vastustaa kiintiöpolitiikan laajentamista, ottaen kuitenkin huomioon, että Englannille myönnetyt kiintiöt joissakin tapauksissa voivat olla meillekin edullisemmat kuin sellaiset tullinalennukset, joista ei hyödy Englanti, vaan muut maat. Kuten tunnettua on Japani suosituimmuuden perustalla suuresti hyötynyt niistä puuvillatuotteita koskevista tullinalennuksista, joista sovittiin Suomen - Englannin kauppasopimuksessa v. 1933. Englannin tästä sopimuksesta saama hyöty on valitettavasti jäänyt hyvin vähäiseksi.

Kuten tämän P.M:n jäljempänä olevasta tulliteknillisestä osasta selviää, on suuri määrä nootissa esiintyvistä tullinalennustoivomuksista jo tullut huomioonotetuksi Suomen uudessa tullitariffissa. Eräiden tavaroiden osalta ovat alennukset jopa haluttuja suuremmat. Varsinkin puuvillatuotteiden tullit ovat Suomessa sitäpaitsi jo aikaisemmin olleet sangen kohtuulliset, joten Englannin väite, että "the duties imposed on importation of these textiles afford an unduly high degree of protection to the corresponding Finnish industries" lienee osaksi liioiteltua. Vaikka Englanti voisikin, pakottamalla Suomea uusiin tullimyönnytyksiin, lisätä tekstiilituotteittensa vientiä maahamme, tulisi seurauksena olemaan Englannin viennin supistuminen eräillä muilla aloilla, sillä oman tekstiiliteollisuutemme huonontunut ase-

ma johtaisi luonnollisesti kone- ja raaka-aineostojen vähenemiseen. Ja juuri Suomen tekstiiliteollisuus on ollut huomattava englantilaisten koneiden ja muiden tavaroiden ostaja.

Nootissa esitetty kanta ei näytä olevan kokonaan sopusoinnussa toisaalta Englannin tšekäläisen kauppa-attasean, toisaalta sir Norman Vernonin haastattelulausunnossa esilletulevien mielipiteiden kanssa. Näin ollen on pakko kysyä: mikä on oikeastaan Englannin hallituksen virallinen kanta? Ennen kuin tässä suhteessa on saatu selvyyttä, on vaikea ryhtyä yksityiskohtaisiin neuvotteluihin.

Tähän P.M:aan liittyy 1) yksityiskohtainen selvitys Englannin noottiin sisältyvistä tilastotiedoista verrattuna suomalaiseen ulkomaankauppatilastoon, 2) tulliteknillisiä huomautuksia sisältävä erikoisosa, sekä 3) vertaileva taulukko, johon on otettu m.m. nimike nimikkeeltä Englannin ehdottamat tullinalennukset, näiden nimikkeiden nykyiset käyvät tullit sekä nimiketekstit vanhan ja uuden tariffin mukaan. Tulliteknillisestä osasta selviää ennen kaikkea, että nootin nimikeluettelon yksityiskohtainen käsittelyminen kohtaa varsin suuria teknillisiä vaikeuksia, johtuen tämä pääasiallisesti siitä seikasta, että nootti on laadittu Suomen entisen tullitariffinimikkeistön pohjalla. Kyseenalaista on, soveltuuko tämä nimikeluettelo ollenkaan tulevien neuvottelujen pohjaksi.

II. Teknillisiä huomautuksia.

a) Tilastoteknilliset näkökohdat.

Suomen ja Ison Britannian välinen kauppavaihto on nootissa esitetty Englannin virallisen tilaston¹⁾ mukaan seuraavaksi:

	1934	1935	1936	1937
	1000 £	1000 £	1000 £	1000 £
Tuonti Suomesta	15 215	14 915	18 145	22 452
Vienti Suomeen	3 999	4 617	4 579	6 362
Tuontienemmys	11 216	10 298	13 566	16 090

¹⁾ Annual Statement of The Trade of the United Kingdom with British Countries and Foreign Countries 1937. Nootissa vuoden 1937 luvut hiukan poikkeavat mainitun virallisen julkaisun luvuista, mutta tällä seikalla ei ole asiallista merkitystä.

Tuontiin on tällöin sisällytetty kaikki Suomesta Englantiin tuodut tavarat, sellaisetkin, jotka eivät ole lopullisesti jääneet Englantiin. Vienti käsittää vastaavasti myös ei-englantilaisten tavaroiden viennin Englannista Suomeen (n.s. tuotujen tavaroiden vienti). Kullan vienti ei sensijaan sisälly yllä oleviin lukuihin.

Kuten tunnettua, valmistetaan Suomessa kauppatilasto vuodesta 1935 lähtien noudattamalla kahta eri maanmerkintäjärjestelmää, nimittäin a) alkuperämaa-kulutusmaa ja b) ostomaamyyntimaa. Kumpikaan näistä järjestelmistä ei sovellettuina täsmälleen vastaa englantilaisen tilaston käsittämää alaa.

Tuonnin suhteen on huomattava ensiksikin, että jos tavaraa ei tullata heti sen saavuttua, vaan se pannaan joko yksityiseen, yleiseen tai kauttakulkuvarastoon, niin se jää huomioimatta tilaston laadinnassa ja otetaan mukaan vasta tullauksen tapahduttua. Alkuperämaahan perustuvan tilaston tulisi muuten vastata vientiä Englannista (ilman takaisinviientiä) paitsi, että kullan vientiä ei ole huomioitu Englannin tilastossa. Ostomaan mukainen tilasto käsittää luonnollisesti laajemman alan, koska siinä ei lainkaan edellytetä, että tavara on lähetetty Englannista. Käytännössä ostomaahan perustuva tuontitilasto Englannin suhteen vastaa 1) englantilaisten tavaroiden vientiä, 2) takaisinviientiä ja 3) englantilaisilta toiminimiltä ostettujen ei-englantilaisten tavaroiden tuontia (esim. petrooli, bentsiini).

Tässä yhteydessä on mainittava, että nootin 2. kohdassa oleva huomautus "näkyvättömän" viennin olemattomuudesta ei pidä paikkaansa. Tosiasiallisesti tämä vienti tulee näkyviin Suomen tuontitilastossa, nimenomaan ostomaan mukaan laaditussa, joka Englannin vientitilaston sisältämien tavaroiden lisäksi käsittää myös kullan ja muiden tavaroiden ostot Englannista.

Vienti Suomesta kulutusmaajärjestelmän mukaan vastaa lähinnä sitä Englannin tilaston osoittamaa osaa tuonnista, joka jää Englantiin. Myyntimaan mukaan laadittu tilasto käsittänee käytännössä edellisen lisäksi nekin tavarat, jotka

eivät jää Englantiin lopullisesti sekä sitä paitsi sellaisia tavaroita, jotka on myyty englantilaisille toiminimille vietäviksi muihin maihin.

Kuten yllä olevasta käynee selville, ei Suomen kauppatilaston nojalla voida muodostaa Englannin kauppatilastoa täysin vastaavia tuonti- ja vientilukuja. Lisäksi on huomattava, että vaikka tämä onnistuisikin, ei voida odottaa saatavan tulosta: vienti Englannista Suomeen = tuonti Englannista Suomeen ja vienti Suomesta Englantiin = tuonti Suomesta Englantiin. Tavararvo on näet kummassakin tilastossa huomioitu sen suuruisena kuin se on rajalla tai satamassa, t.s. viennissä fob, tuonnissa cif. Kun siis Englannin tilastossa esitetään Suomesta tapahtuneen tuonnin raharvo, sisältyy mainittuun summaan myyntiarvojen lisäksi myös rahti-, vakuutus- y.m. tavaroiden kuljetuksesta aiheutuneet kustannukset, joista vain osa on tullut meidän maamme osaksi. Kun vientimme Englantiin on suurempi kuin tuontimme sieltä, vaikuttavatkin juuri kuljetuskustannukset, että kauppataaseemme Englannin tilaston mukaan muodostuu suhteellisesti epäedullisemmaksi kuin oman tilastomme perusteella.

Alkuperä-kulutusmaajärjestelmän mukaan oli kauppavaihtomme Englannin kanssa vuosina 1935 - 1937 seuraava (1000 £)

	1935	1936	1937
Vienti	12 261	14 746	17 800
Tuonti	1) 4 653	2) 5 441	3) 7 776
Vientienemmys	7 608	9 305	10 024

Tämä tilasto käsittää siis pääasiallisesti ainoastaan asianomaisten maiden omaan tuotantoon perustuvan tavaravaihdon.

Varsinaisesta kauppavaihdosta antaa oikeamman kuvan ostomaa-myyntimaajärjestelmään perustuva tilasto. Sen mukaan muodostui tase vuosina 1934 - 1937 seuraavaksi (1000 £):

1) Siitä kultaa 50.- 2) Siitä kultaa 605.- 3) Siitä kultaa 633.-

	1934	1935	1936	1937
Vienti	12 833	12 796	15 251	18 456
Tuonti	1) 4 801	2) 5 687	3) 6 619	4) 9 084
Vientienemmys	8 032	7 109	8 632	9 372

Viimeksi esitetystä asetelmassa ostomme Englannista ovat melkoista suuremmat kuin englantilaisten tavaroiden tuonti. Viennin suuruuteen tilastojärjestelmän muutos ei vaikuta suhteellisesti yhtä paljon, ja tuloksena onkin siten pienempi vientienemmys.

Kuten edellä on mainittu, eivät Englannin tilaston luvut, tilastojen laadinnassa noudatettujen erilaisten menetelmien y.m. asiaan vaikuttavien tekijäin vuoksi ole täysin yhtäpitäviä Suomen vastaavien lukujen kanssa. Vertaamalla toisiinsa tuontia Suomeen alkuperämaatilaston mukaan ja vientiä Englannista (ilman takaisinviientä) saadaan seuraava asetelma (1000 £):

	1935	1936	1937
Tuonti Suomeen ⁵⁾	4 603	4 836	7 143
Vienti Englannista	4 153	4 217	5 963
Eroitus	450	619	1 180

Vertailu Suomen viennin (kulutusmaatilaston mukaan) ja Englannin tuonnin (Englantiin jäävät tavarat) välillä antaa seuraavan tuloksen (1000 £):

	1935	1936	1937
Tuonti Englantiin	14 817	18 056	22 312
Vienti Suomesta	12 261	14 746	17 800
Eroitus	2 556	3 310	4 512

Aivan seikkaperäistä vertailua näiden tilastojen kesken ei valitettavasti voi suorittaa osaksi tavaroiden erilaisen jaottelun, osaksi Englannin tilastojulkaisussa esiintyvien lukuisten n.s. kaatoryhmien vuoksi. Tärkeimmistä tavaralajeista suoritettavat pistokokeet antavat kuitenkin aihetta olettamukseen, että tuonti- ja vientimäärät yleensä vastaavat toisiaan kumpaisessakin tilastossa. Niin muodoin johtui-

1) Siitä kultaa 2.- 2) Siitä kultaa 50.- 3) Siitä kultaa 695.- 4) Siitä kultaa 633.- 5) Ilman kultaa.

sivat kahdessa viimeksi esitetystä asetelmassa olevat arvojen eroitukset pääasiallisesti tavarain kuljetukseen liittyvistä rahti- y.m. kustannuksista, jotka ovat kohottaneet varsinkin vientimme arvoa absoluuttisesti lausuttuna sangen huomattavasti.

Jos kuljetuskustannusten eliminoimiseksi verrataan keskenään Suomen vientiä Englantiin kulutusmaan mukaan ja päinvastoin, muodostuu tavaravaihto eri vuosina seuraavaksi (1000 £):

	1935	1936	1937
Vienti Suomesta	12 261	14 746	17 800
Vienti Englannista	4 153	4 217	5 963
Vientienemmys	8 108	10 529	11 837

Tässä on huomioitu vain Englantiin kulutettavaksi lähetettyjen tavaroiden vienti ja englantilaisten tavaroiden vienti (ilman kultaa). Varsinaista kauppavaihtoa kuvaa paremmin seuraava asetelma, jossa vienti Suomesta käsittää kaikki myynnit Englantiin ja vienti Englannista kaikki Englannista Suomeen lähetetyt tavarat.

	1934	1935	1936	1937
Vienti Suomesta	12 833	12 796	15 251	18 456
Vienti Englannista	3 999	4 617	4 579	6 360
Vientienemmys	8 834	8 179	10 672	12 096

Jotta vienti Englannista olisi verrannollinen yllä olevien Suomen vientilukujen kanssa, olisi tässä esitettyihin vuotuisiin vientilukuihin lisättävä kaikki muut ostot Englannista, sieltä lähetetty kulta mukaan luettuna. Nämä summat ovat arvioitavissa Suomen tuontitilaston nojalla. Lopputulokseksi saadaan tällöin seuraava asetelma:

	1935	1936	1937
Vienti Suomesta	12 796	15 251	18 456
Vienti Englannista	5 600	5 800	8 600
Vientienemmys	7 196	9 451	9 856

Nämä luvut osoittavat siis likipitään varsinaisen kauppavaihtomme Englannin kanssa. Asetelmassa oleva vientienemmyyttä osoittava luku edustaa kunakin vuonna sitä summaa, jolla näiden maiden maksutase on Englannin kannalta

passiivinen. Tavaroiden kuljetuksesta aiheutuvat kustannukset lisäävät Englannin maksutaseen vajausta. Mutta niistä joutuu vain murto-osa Suomen hyväksi.

b) Tulliteknilliset näkökohdat.

Englannin lähettilään noottiin liittyvää nimikeluetteloa, josta ilmenevät myös Englannin ehdottamat uudet sopimustullit, ei voitane ottaa neuvottelujen pohjaksi jo pelkästään sen vuoksi, että se rakentuu jo vanhentuneen ja kuluvan vuoden alusta käytännöstä poistetun tariffin sanamuotoon. Kun uusi tullitariffi on lailla säädetty vakinaiseksi, on selvää, että sen perusnimikkeiden sanamuoto on säilytettävä mahdollisimman muuttumattomana, ja siis kaikki sopimusneuvottelut on käytävä tämän tariffin pohjalla. Toiselta puolen ei uuden tariffin sanamuodosta pitäisi muutenkaan poiketa, koska tällä tavalla helposti voitaisiin joutua rikkomaan tariffin systemaattinen rakenne.

Nootin nimikeluettelo ei sanamuodoltaan vastaa tarkalleen v. 1938 tariffinkaan sanamuotoa, vaikka sisällys onkin suurin piirtein sama. Kun neuvottelujen pohjaksi olisi kuitenkin syytä ottaa juuri tariffin teksti, on vertailevaan taulukkoon otettu noottiin liittyvän luettelon tekstin sijasta v:n 1938 tariffin vastaavien nimikkeiden sanamuoto. Taulukko on laadittu siinä mielessä, että se helpottaisi neuvottelujen siirtämistä uuden tariffin pohjalle.

Huomiota kiinnitettäköön seuraaviin seikkoihin (numerot viittaavat vertailevan taulukon reunassa oleviin numeroihin).

1. Uudessa tariffissa ei nukkakankaita ole jaettu alanimikkeisiin sen perusteella ovatko ne valkaisemattomia ja värjäämättömiä vaiko valkaistuja, värjättyjä tai painettuja. Tämä johtunee ensinmainittujen pienestä tuonnista. Tullitariffissa on vain sopimustulli, 19:- kg, mutta kiertokirjelmällä on tullikamareille ilmoitettu, että valkaisemattomista ja värjäämättömistä nukkakankaista kannetaan tullia vain 16:- kg, joten tullinkoroitusta ei ole tapahtunut.

2. Vanhan tariffin nimikkeeseen 241 a kuulunut kalk-keerikangas sijoitetaan uudessa tariffissa nimikkeeseen 50-024 ja sen käypä tulli on alennettu 9:50:sta 7 mk:aan kg:lta.
3. Aikaisemmin nimikkeisiin 245 - 248 kuuluneiden kankaiden tulli on suuresti alentunut sen johdosta, että kuosiinkudottujen kankaiden ryhmä on uudessa tariffissa paljon suppeampi kuin aikaisemmin. Suurin osa ennen nim. 245 - 248 kuuluneista kankaista tullataan nyt "samanlaatuuisina" nim. 48-034 - 48-440 mukaan (katso luettelon sivua 1).
4. Uuden tariffin mukaan määrätään puuvillalangan numero englantilaisella tavalla, vaikka tätä seikkaa ei ole mainittu itse nimikkeissä.
5. Tekosilkkisen hetulangan tulli on uudessa tariffissa paljon alhaisempi (50:- kg) kuin v:n 1938 tariffissa (240:- kg), johtuen siitä, että se aikaisemmin tullattiin punoksena nimikkeeseen 285 mukaan, eikä silkki-lankana nim. 233 mukaan.
6. Huomautus alleviivattu punaisella itse luetteloon. Nimikkeeseen 279 kuuluu vain kudottu silkkikangas "woven rayon tissue".
7. Uuden tariffin nimikkeeseen 46-116 sijoitetaan myös valkaistu kangas, joten sen tulli on alennettu 120 mk:sta 80 mk:aan.
8. Uuden tariffin nimikkeeseen 50-140 sijoitetaan kaikenlainen kautsua sisältävä pegamoidi kautsupitoisuudesta riippumatta, joten siihen kuuluu myös aikaisemmin nim. 318 a 2 mukaan tullattu pegamoidi, jossa kautsua on yli 25 % painosta. Tällaisen pegamoidin tulli on siis alennettu 12 mk:sta 6 mk:aan.
9. Kautsua sisältävän eristysnauhan (ent. nim. 318 a 2 uusi nim. 50-026) tulli on alennettu 12 mk:sta 4 mk:aan.
10. Aikaisemmin nimikkeisiin 318 b ja 318 c kuuluneiden tavaroiden tullia on alennettu paikoittain yli 50 % ja menty alennuksissa pitemmälle kuin mihin noo-

tissa pyritään.

11. Nimikkeiden 330 ja 332 kohdalla näyttää olevan paha erehdys, kuten punaisella alleviivatusta huomautuksesta käy ilmi. Näiden nimikkeiden mukaan ei tullata kautsutetusta kankaasta tehtyjä vaatteita, joiden tulli nykyään on 30:- kg, siis alempi kuin mitä nootissa esitetään. Lisäksi on muulla aineella kuin kautsulla kylästetystä villakankaasta tehtyjen vaatteiden (nim.52-032) tulli alennettu 150 mk:sta 120 mk:aan.
12. Uudessa tullitariffissa ei sateen- ja päivänvarjokangasta ole mainittu erikseen missään nimikkeessä, vaan siitä kannetaan sama tulli kuin muustakin vastaavanlaisesta kankaasta.

Kuten ylläolevista viitteistä huomataan, on suuri määrä Englannin nootissa esiintyvistä toivomuksista jo tul-
lut huomioonotetuiksi uutta tullitariffia laadittaessa. Vielä-
pä ovat alennukset eräiden tavaroiden osalta haluttuja suu-
remmat.